

Naturvernforbundet

Oslo og Akershus

BÆRUM NATUR- OG FRILUFTSRÅD

Bærum kommune

post@baerum.kommune.no

Sak: 22/18376 kommuneplanens arealdel. Høring

05.12.2022

Uttalelse fra NOA og BNF vedr. Fossum-området

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) og Bærum Natur- og Friluftsråd (BNF) viser til høring av kommuneplanens arealdel og fremmer følgende forslag til endring:

Fossum-byen skrinlegges, Fossum Bruk reguleres som industrielt kulturminne og området sør til Ankerveien innlemmes i Marka og Sørkedalens kulturlandskap, ved at:

- Markagrensen flyttes tilbake til Ankerveien
- Smiejordet reguleres til LNF-område
- Fossum idrettsanlegg ligger som regulert idrettsanlegg i Marka
- Dagens industriområde reguleres til næringsområde og kulturminne
- Området utenfor industriområdet reguleres som LNF-område (LV og Obos)
- Reguleringen av området langs Lysakerelva/ Bogstadvannet som naturområde beholdes

Begrunnelse

1. Fossum oppfyller ikke de grunnleggende krav som stilles til nye utbyggingsområder.
2. De trafikkmessige og miljømessige konsekvensene av «Fossumbyen» blir så omfattende at de alene begrunner at den må skrinlegges.
3. Det vil være i strid med nasjonale, regionale og lokale retningslinjer og vedtak om jordvern å bruke Smiejordet til utbyggingsformål.
4. Fossum er historisk en del av Sørkedalen og avslutter Sørkedalen som kulturlandskap mot Ankerveien i syd. Fossum-byen vil være ødeleggende for dette unike kulturlandskapet.
5. Fossum-byen vil være i konflikt med de føringer som gjelder for vernede vassdrag og Lysakervassdraget/Bogstadvannet som prioritert kulturmiljø i Bærum kommunes kulturminneplan.
6. Fossum-byen vil bli en barriere for friluftslivet i overgangssonen til Marka fra naturlige turutgangspunkter.

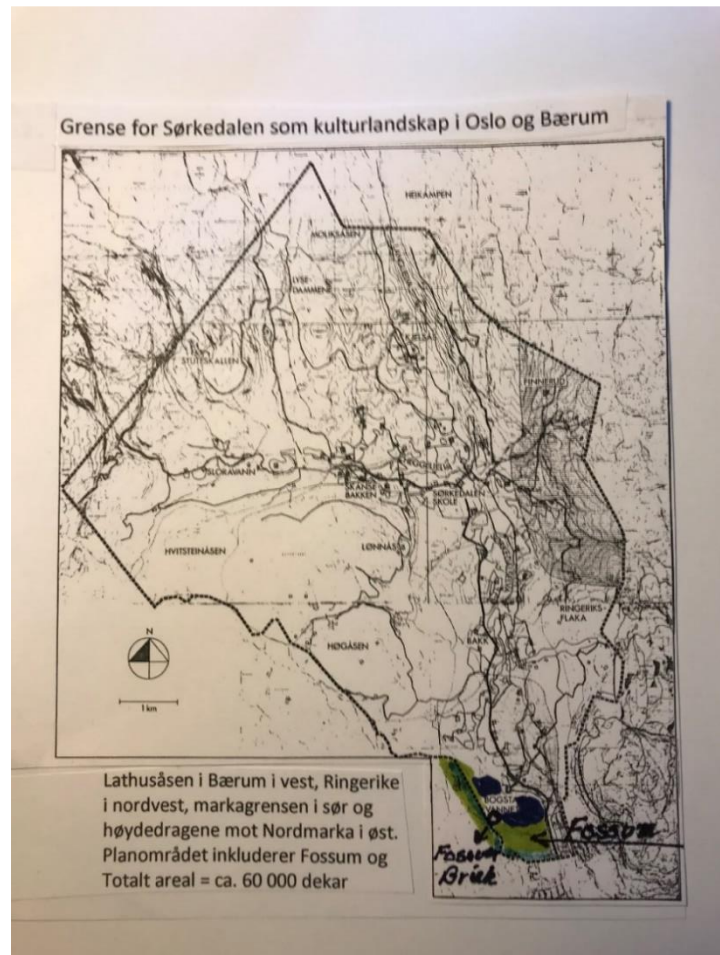
Utdypende begrunnelse er gitt i vedlegget.

NOA og BNF mener at dette forslaget både imøtekommer Løvenskiold-Vækerøs ønske om framtidig sikkerhet for virksomheten på Fossum og alle forutsetningene som Bærum kommune har lagt til grunn for sin framtidige arealforvaltning og utbyggingsstrategi.

NOA og BNFs forslag om å innlemme Fossum i Sørkedalen som utvalgt kulturlandskap i Norge vil gi Sørkedalen/Fossum samme status som Maridalen landskapsvernområde.

Ved å støtte forslaget fra NOA og BNF om Fossum vil Bærum kommunestyre omsette politiske programformuleringer til nytte for Løvenskiold-Vækerø og til glede for nåværende og kommende generasjoner:

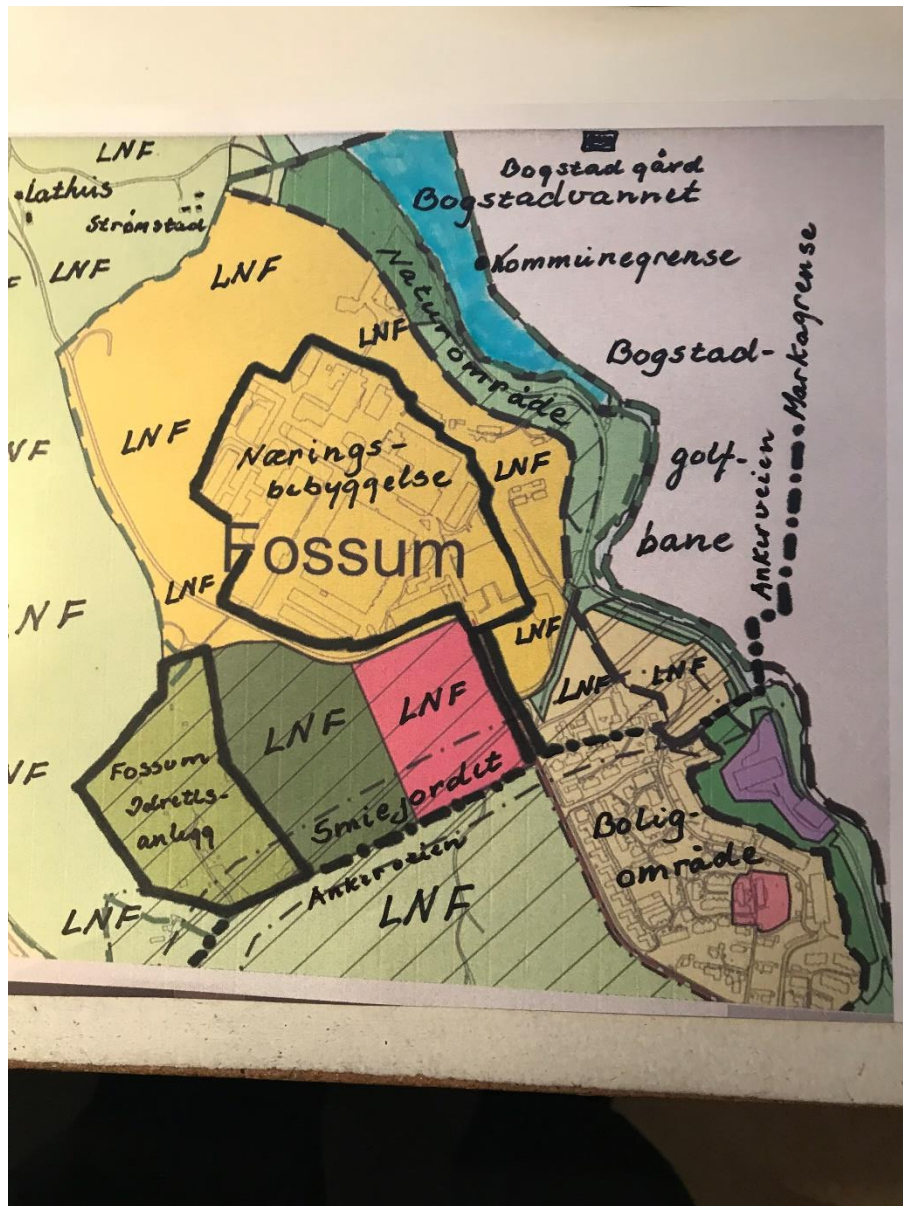
Sørkedalen/Fossum vil for all framtid bli bevart som et helhetlig kulturlandskap

Alle bedriftene på Fossum industriområde vil ha en trygg og sikker framtid

NOA/BNFs forslag til framtidig regulering av Fossum inn i Sørkedalen som utvalgt kulturlandskap

Med vennlig hilsen

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus
Håkon Eide Gundersen,
daglig leder

Bærum Natur og Friluftsråd
Ulf Kristiansen,
styreleder

Ett vedlegg: Utdypende begrunnelse og bakgrunn for NOA og BNFs forslag.

Vedlegg til uttalelse fra NOA og BNF vedr. Fossum

Utdypende begrunnelse av punktene 1-6

1. «Fossum – byen i Marka» som utbyggingsområde for bolig og tjenesteyting; vurdert etter forutsetningene i kommuneplanens høringsdokument

Fossum oppfyller ikke de grunnleggende krav som stilles til nye utbyggingsområder. Den blir en bilbasert satellitt, stikk i strid med de føringer for utbygging i tilknytning til kollektivknutepunkter og sentre, som forslag til arealplan er basert på:

- Nasjonal Transportplan forutsetter at veksten i persontransporten skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange. Dette har Bærum kommune sluttet seg til.
- Som deltager i «Framtidens byer» har Bærum kommune forpliktet seg til å integrere arealbruk og transporttiltak i kommuneplanarbeidet i pågående eller påtenkte bypakker for transport og miljø.
- Før Fossum Bruk kan utbygges skal nærmere rammer og rekkefølgebestemmelse for utbygging være fastsatt i reguleringsplan. Før boligområdet kan tas i bruk må det være etablert en tilfredsstillende samlet kollektivløsning for området (konf. brev av 08.11.2011 fra Miljøverndepartementet).
- «Fossumbyen» er planlagt utbygget i løpet av 12 år. «Fossumbyen» vil med en slik utbyggingstakt ikke kunne oppfylle kravet til et tilfredsstillende kollektivtilbud.
- *«Områder avsatt til bebyggelse og anlegg kan ikke utbygges, bruksendres eller vesentlig utvides før nødvendige tekniske anlegg, blågrønn struktur og samfunnstjeneste som energiforsyning, vann og avløp, kollektivbetjening, herunder gang- og sykkelvegnett, torg/møteplasser, helse- og sosialtjenester, herunder barnehager, skoler, annen tjenesteyting m.v. er etablert eller sikret».*
- Kravene vil ikke kunne oppfylles med den utbyggingstakt som er forutsatt på Fossum.

2. Kollektivtilbud, biltrafikk, klimakonsekvenser

De trafikkmessige og miljømessige konsekvensene av «Fossum-byen» blir så omfattende at de alene begrunner at den må skrinlegges.

Begrunnelser: Adkomst, trafikk og miljø

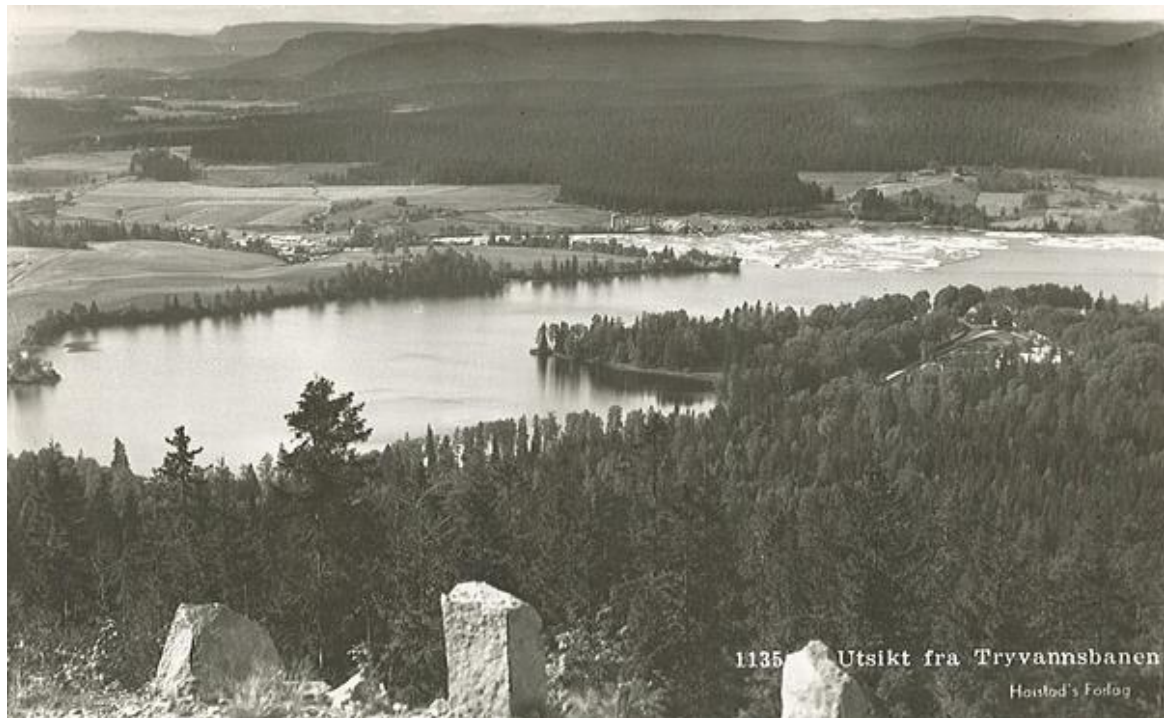
- Fossum ligger 2,5 km. fra Eiksmarka som er nærmeste kollektivknutepunkt. I Bærum er Fossum det stedet som ligger lengst fra et slikt transporttilbud.
- Løsningen for tverrgående veinett i/fra Østre Bærum til Lysaker, Fornebu og Sandvika er ikke konsekvensutredet. Gjønnes-tunellen vil avlaste trafikken på Bekkestua og omegn, men samtidig vil den generere en økende trafikk på det øvrige veinettet i Østre Bærum. Den åpner heller ikke for avkjøring til vestre regioner.
- Trafikkaos vil oppstå i østkorridoren retning Oslo over Røa/Smestad. Kommunestyret fattet 24.03.2010 følgende vedtak:
«Før igangsettelse av utbyggingen på Fossum skal arbeidet med Røa-krysset være igangsatt og med en kryssløsning mellom Griniveien og Fossumveien være gjennomført».
Merknad: Nå er Røatunnellen skrinlagt.
- Når veksten i trafikken ikke tas med kollektivtransport, vil biltransporten med 12 000 bilreiser pr. døgn fra Fossum øke CO₂-utslippet i Østre Bærum radikalt, stikk i strid med kommunens egen målsetting.

3. Landbruk og jordvern

Smiejordet er 100 dekar fulldyrka jord av nasjonal verdi. Det vil være i strid med nasjonale, regionale og lokale retningslinjer og vedtak om jordvern å bruke Smiejordet til utbyggingsformål.

- Statsforvalteren har understreket betydningen av jordvernet. Det er satt nasjonale mål om et strengt jordvern og matproduksjonen skal økes. Dyrka og dyrkbar jord er en ikke-fornybar ressurs som i så stor grad som mulig må skjermes mot utbygging.

4. Kulturlandskap, kulturminner, kulturmiljøer, åsprofiler og landskapssilhuetter, ivaretagelse av viktige siktlinjer til signalbygg/ landemerker og bevaring av biologisk mangfold.

- Byantikvaren i Oslo og Riksantikvaren har gått sterkt mot Fossum-byen i sine uttalelser.

- Fossum er historisk en del av Sørkedalen og avslutter Sørkedalen som kulturlandskap mot Ankerveien i syd. Fossum-byen vil være ødeleggende for dette unike kulturlandskapet, og for Bogstad som nå er fredet som nasjonalt kulturminne.
- Fossum-området er prioritert kulturlandskap i Bærum kommunes kulturminneplan og har regional og nasjonal verdi i Akershus fylkesplan for kulturminner og kulturmiljøer.
- Det er registrert 22 kulturminner, et rikt biologisk mangfold og 25 rødlistede fuglearter i området. Disse vil bli skadelidende ved en utbygging.

5. Vann og vassdrag

Fossum-byen vil være i konflikt med de føringer som gjelder for vernede vassdrag og Lysakervassdraget/Bogstadvannet som prioritert kulturmiljø i Bærum kommunes kulturminneplan

- Lysakervassdraget og Bogstadvannet er varig vernet i «Verneplan 1».
- Lysakervassdraget/Bogstadvannet er et av de 13 store prioriterte kulturmiljøene i Bærum kommunes kulturminneplan.
- Da sagtomta ble utvidet for å lagre mer tømmer på land, ble denne utvidet på en 200 meter lang strekning med utfylling i Bogstadvannets strandsone. Dette området er regulert til grøntområde/turvei-
- Det er tre bekkesystemer innenfor planområdet. Bekkedraget med dammen i grenseområdet mot Strømstad og Lathus er viktig for vannhusholdning og biologisk mangfold.

6. Friluftsliv

Fossum-byen vil bli en barriere for friluftslivet i overgangssonen til Marka fra naturlige turutgangspunkter.

- Kulturlandskapet er viktig for å kanalisere trafikk med turveier og stier langs jordene og skiløyper over jordene vinterstid. Kulturlandskapsområdene er svært utsatt for utbygging. Kulturlandskapet er et svært viktig landskapselement og skaper visuelle kontraster mot skogsområdene og mot byggesonen. Dette gir en viktig visuell opplevelseskvalitet.

Oppsummering

Fossum oppfyller ikke i dag de strenge krav som stilles til å bygge en ny by. Disse kravene vil ikke bli mindre i framtiden. Det er derfor urealistisk å tro at det Fossum-byen noen gang kommer lenger enn til tegnebrettet.

Bakgrunn

A. NOA/NIBs innspill til Bærum kommunes arealplan 2022 - 2040

Administrasjonens kommentar og anbefaling til BNF/NOAs innspill om Fossumbyen i det første høringsutkastet:

Fossumbyen skrinlegges og Fossum Bruk reguleres som industrielt kulturminne

Hovedpunktene i forslagsstillers begrunnelse for endringsforslaget:

- Planene for Fossum-byen med utbygging av deler av Smiejordet må skrinlegges.

Det som er nytt i deres argumentasjon i forhold til den uttalelsen som NOA/BNF har sendt tidligere er at de nå foreslår å gjøre Fossum Bruk om til et industrielt kulturminne, som inkluderes i Sørkedalen som utvalgt kulturlandskap. **Derved vil den usikkerhet som Løvenskiold har gitt uttrykk for om områdets videre status bli eliminert.** Det forutsettes at det fortsatt kan drives økonomisk aktivitet innenfor industriområdet.

Administrasjonens begrunnelser for å avvise forslaget

- Fossumbyen har vært gjennom en omfattende godkjenning i rullering av tidligere kommuneplans arealdel og senere gjennom en områderegulering. **Innspillet tilsier en «omkamp» på flere beslutninger som er tatt av de politiske organene. Innspillet bruker flere argumenter som Bærum kommune har forpliktet seg til, i særdeleshet knyttet til bevaring av natur og naturmangfold, landbrukspolitikk, klima og arealutvikling i prioriterte områder som arealstrategien har pekt ut. Det vektes likevel tyngre at dette er forhold som relativt nylig er avklart gjennom til dels lange prosesser med høringer og politiske vedtak.**

Anbefaling: Innspillet foreslås avvist

B. Fossum-byen ligger ikke inne som aktuell for utbygging før 2040

Beskrivelse:

Løvenskiold og OBOS samarbeider om en plan for å utvikle Fossum til et lokalsenter med 2 000 boliger og tilhørende teknisk og sosial infrastruktur. Dette finnes ikke i området i dag. Planbetegnelsen planleggerne benytter er «Fossum – byen i Marka».

Bebyggelsen vil bestå av 3 etasjes rekkehus og opp til 5 etasjes blokker. Det planlegges i tillegg 3 barnehager, barneskole, ungdomsskole, bo- og behandlingssenter, base for hjemmehelsetjenester, eldresenter, idretts- og svømmehall og næringssenter.

Planområdet for «Fossumbyen» er 470 dekar. Av dette eier Løvenskiold 430 dekar og Bogstad Eiendom AS (Obos) 40 dekar. Trelast-, byggevare- og utleievirksomheten vil bli avviklet, bygningene revet og tomta ryddet. Dette området er ca. 140 dekar og utgjør ca. 35% av hele planområdet.

Før Fossum Bruk ble bygget i 1961, fulgte markagrensen den fredede Ankerveien.

Omreguleringene fra LNF-område til industriområde medførte at det ble en kunstig lomme i Marka. Når sagbruket nå er nedlagt, må markagrensen flyttes tilbake til Ankerveien.

C. Løvenskiold og Obos har i sine uttalelser til arealplanutkastet ikke kommet med noen merknader eller forslag til endringer av områdeplanforslaget, men bedt om at det åpnes for å bygge Fossum-byen før 2030.

D. Fossum-byen kom i sin tid kom inn i arealplanen etter avtale mellom Høyre og Løvenskiold

Høyre har programfestet bygging av Fossumbyen i inneværende kommunestyreperiode.

Elisabeth H. Gjølme er nå nestleder i planutvalget og Høyres talsperson i arealplansaken.

Følgende uttalelser fra Elisabeth Gjølme i Budstikka fredag 4. november er det derfor grunn til å merke seg:

- «For å ha kontroll over veksten er det ikke fritt frem som utbyggere»

- «Veksten må styres og tilpasses i tid til utbygging av infrastruktur, skoler, barnehager og sosiale tjenester».

- «**Høyre er svært restriktiv til å ta næringsarealer til bolig. Vi sier nei til utbygging på dyrket mark og LNF-områder**».
- «Knutepunktstrategien har vært viktig rettesnor for utbyggingen i Bærum. Veksten ønsker vi å konsentrere til de prioriterte områdene Sandvika, Fornebo, Høvik og Bekkestua. **Utenom de prioriterte vekstområdene ønsker Høyre en lav eller moderat utbygging ved noen T-banestasjoner**».
- «**Høyre ønsker et grønt Bærum**. Det har vi vist i behandlingen av kommuneplanens arealdel. Her har en rekke forslag om å bygge på LNF-områder blitt avvist allerede og flere forslag om å tilbakeføre arealer til grøntområder til ligger nå ute på høring».
- «Bærum skal også i fremtiden være by og bygd».